

بی آبان

نگاهی به بحران بیابان‌زایی

ملیکاقلیچ پور

جهان به‌شمار می‌روند. با وجود تمام مزایای مناطق خشک و بیابانی، اگر این مناطق بیش از اندازه گسترش یابند، زیستن را برای انسان و بسیاری از گونه‌های گیاهی و جانوری دشوار می‌کنند.

بیابان‌زایی

بیابان‌زایی به معنی تخریب زمین‌ها در مناطق خشک، نیمه‌خشک و نیمه‌مرطوب به واسطه عوامل اقلیمی و انسانی است. این تخریب می‌تواند سبب از بین رفتن پوشش گیاهی و پیدایش شرایط بیابانی شود و بر گسترش و قلمرو بیابان‌ها بیفزاید. امروزه انسان‌ها پدیده بیابان‌زایی را بیش از عوامل طبیعی تشدید می‌کنند. از واژه بیابان‌زایی برای بیان

بیابان‌پریرکت

انسان استفاده‌های فراوانی از بیابان می‌کند. وزش بادهای نسبتاً شدید و مداوم و تابش طولانی و شدید خورشید در نواحی گرم و خشک، این امکان را فراهم می‌کند که با تأسیس نیروگاه‌های بادی و خورشیدی، بتوان برق تولید کرد. در نقاط خشک دنیا، ذخایر معدنی فراوان و باارزشی چون نفت، گاز، طلا، آهن، الماس و نمک‌های گوناگون چون نیترات و گچ یافت می‌شود که در دنیای صنعتی امروز کاربرد فراوانی دارند.

خشکی‌های جهان

در جهان ۱۳ بیابان مهم وجود دارد. دشت کویر و دشت لوت ایران، از مهم‌ترین بیابان‌های

نگاهی به تقویم بیندازید. ۱۷ ژوئن یا همان ۲۷ خردادماه چه روزی است؟ امروزه در بسیاری از نقاط جهان مشکلی به نام «بیابان‌زایی» به عنوان یکی از بحران‌های زیست‌محیطی مطرح است. از این‌رو، این روز در تاریخ جهان به نام «روز جهانی بیابان‌زایی» نام‌گذاری شده و در بسیاری از کشورهای جهان گرمی داشته می‌شود.

محبوب‌متجمان

تا به حال طلوع زیبا و درخشنده خورشید و ستارگان پرنور و فراوان شب‌های بیابان را دیده‌اید؟ این آسمان استثنایی که خاص بیابان است، به دلیل آلودگی ناچیز و کمبود رطوبت هوا در این مناطق ایجاد می‌شود.

تخریب مناطق غیربیابانی مانند جنگل‌ها و دریاچه‌ها نیز استفاده می‌شود.

انسان و گسترش بیابان

انسان با انجام کارهای متعددی هم‌چون:

- چرای تعداد زیادی دام در مساحت اندکی از مرتع
- عملیات نادرست کشاورزی بدون توجه به قابلیت زمین‌های زیر کشت
- بهره‌برداری غیراصولی از جنگل‌ها و تبدیل جنگل به زمین زراعی
- تبدیل زمین‌های زراعی و مراتع به اراضی مسکونی، صنعتی و جاده‌سازی
- استفاده بی‌رویه از منابع سفره‌های آب‌های زیرزمینی
- برداشت بیش از اندازه و نامناسب از معادن
- آبیاری زمین با آب شور یا دادن کود شیمیایی شور به زمین
- از بین بردن گیاهان با آتش‌زدن آن‌ها
- دست به بیابان‌زایی زده است.
- افزایش جمعیت به گسترش بیابان‌ها می‌انجامد.

کشاورزی و بیابان‌زایی

با افزایش جمعیت روستاییان مناطق بیابانی و در نتیجه، افزایش کشاورزی در این مناطق، بهره‌برداری از آب‌های زیرزمینی زیاد می‌شود. در نتیجه میزان آب شیرین زیرزمینی کاهش می‌یابد. از طرف دیگر، آب شور عمیق‌تر بالا می‌آید و زمین کشاورزی را پس از سال‌ها به شورزار تبدیل می‌کند. بنابراین، کنترل جمعیت و استفاده از روش‌های مدرن کشاورزی و آبیاری که نیاز به استفاده از آب‌های زیرزمینی را کاهش دهد، مفید است.

بزرگ‌ترین بیابان‌زایی قرن

دستکاری انسان و ساختن سدهای کوچک و بزرگ سبب شده است تا بزرگ‌ترین بیابان‌زایی قرن در دریاچه ارومیه اتفاق بیفتد؛ تا جایی که احتمال بروز سونامی نمک در این دریاچه وجود دارد. در سال‌های اخیر دریاچه‌ها و

تالاب‌های زیادی با دخالت انسان در معرض خشک شدن قرار گرفته‌اند. حل مشکل بیابان‌زایی، علاوه بر نیاز به نیروهای فنی و متخصصان رشته مهندسی مرتع، بیابان و آبخیزداری از شاخه منابع طبیعی، به تلاش متخصصان علوم اجتماعی نیز نیاز فراوانی دارد.

جنگل‌کاری برای بیابان‌زدایی

یکی از عوامل بیابان‌زایی از بین رفتن گیاهان است که به سست شدن خاک و فرسایش بیش از حد آن در اثر بارندگی و باد منجر می‌شود. بنابراین جنگل‌کاری راهی مؤثر برای بیابان‌زدایی به‌شمار می‌رود.

